

# PHẬT THUYẾT THẬP THIÊN NGHIỆP ĐẠO KINH

*Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không*

*Thời gian: 13/06/2000*

*Giảng tại: Tịnh tông Học hội Singapore*

*Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu*

## Tập 14

Chư vị đồng học, chào mọi người! Chúng ta đọc lại kinh văn một lần, “Phật Thuyết Thập Thiên Nghiệp Đạo Kinh”, trang thứ ba, hàng thứ hai từ dưới lên, bắt đầu đọc từ câu thứ hai: *“Mà tâm chẳng phải sắc, nên không thể thấy chấp. Chỉ là các pháp hư vọng hợp lại mà sanh khởi, rốt cuộc không có chủ, không có ta và cái của ta.”*

Hôm qua đã giảng hai câu, nói rõ tâm này không phải sắc pháp, không thể thấy, không thể chấp. Hôm nay, chúng ta nói tiếp tâm này từ đâu mà có? Những lời trong kinh nói, chúng ta vừa nhìn thì biết đây là thức tâm, không phải chân tâm, bởi vì chân tâm thì không hư vọng, nó là chân thật, cho nên vừa nhìn thì biết đây chính là a-lại-da thức. *“Chỉ là các pháp hư vọng hợp lại mà sanh khởi, rốt cuộc không có chủ, không có ta và cái của ta”*, quý vị đã học qua Bách Pháp Minh Môn Luận của Tướng tông, nếu có chút nền tảng về bộ tiêu luận này thì những câu này sẽ rất dễ hiểu. Chúng ta biết “bách pháp” là Bồ-tát Thiên Thân đem 660 pháp trong Du-già Sư Địa Luận quy nạp thành 100 pháp để tiện lợi cho người sơ học Đại thừa. Đây là bài học đầu tiên của Tướng tông nhập môn, bài học đầu tiên của người sơ học. Bách pháp nói gì vậy? Nếu bạn hiểu được bách pháp nói gì thì bạn hiểu được 660 pháp nói trong Du-già Sư Địa Luận là gì. Đây là đem tất cả mọi pháp trong vũ trụ quy nạp thành 100 điều, trong mỗi một điều thì những thứ hàm chứa trong đó là vô lượng vô biên, không có cách gì tính được.

Bất kể là thuộc về khoa mục nào, tâm pháp năng biến, có khi chúng ta cũng gọi là năng sanh năng biến, năng sanh cũng có thể nói được thông. Nhưng quý vị phải nhớ kỹ, năng sanh chứ không phải năng hiện, ý nghĩa của năng hiện và năng sanh không như nhau. Năng hiện là chân tâm, vọng tâm không thể hiện, vọng tâm năng biến, đem nhất chân pháp giới biến thành thập pháp giới, biến thành vô lượng vô biên pháp giới, nó có công năng này. Vọng tâm từ đâu mà có vậy? *“Chỉ là các pháp hư vọng hợp lại mà sanh khởi”*, hư vọng là nói nó không phải chân thật. Vì sao có hiện tượng này? Do hợp lại mà sanh khởi! Trong Trung Quán Luận có một bài kệ nói rất hay, đều là nói đến cội nguồn của các pháp trong vũ trụ nhân

sinh, kệ nói: “*Các pháp không tự sanh, cũng không từ cái khác sanh, không cùng sanh, không phải không có nguyên nhân, thế nên nói vô sanh.*” Chúng ta có thể nói 500 bài tụng của bộ Trung Quán Luận chính là nói rõ sự việc này. Một sự việc này là chân tướng của vũ trụ nhân sinh, hiện tượng của ngọn nguồn muôn pháp, bạn hiểu rõ ràng, hiểu sáng tỏ rồi thì trong nhà Phật gọi bạn là pháp thân Bồ-tát. Đối với hiện tượng này hoàn toàn mơ hồ, mê hoặc, không hiểu thì người này gọi là phàm phu. Phàm phu và Phật Bồ-tát không có sai khác, chỉ là đối với chân tướng của vũ trụ nhân sinh có sự nhận thức không như nhau. Cũng giống như chúng ta hiện nay học ở trường, bạn lấy được học vị tiến sĩ, họ lấy được học vị thạc sĩ, có người không có văn hóa, ngay cả tiểu học cũng chưa học qua, đều là người, đều là giống nhau, không có gì khác, chỉ là trình độ văn hóa khác biệt không như nhau mà thôi.

Trong Phật pháp, thập pháp giới quả thật mà nói chính là sự khác nhau về trình độ văn hóa, họ trải qua đời sống không giống nhau. Từ chỗ này chúng ta mới bỗng nhiên hiểu được, chúng ta phải sống đời sống tốt, phải nâng cao phẩm chất đời sống của mình, dựa vào điều gì? Dựa vào giáo dục. Ngày nay, trên thế giới có rất nhiều khu vực nghèo khó, chúng ta nhìn thấy họ sống đời sống khổ như vậy, làm sao cứu giúp họ? Cứu giúp bằng vật chất thì không giải quyết được vấn đề, phải xây trường học, phải dạy họ. Nâng cao trình độ văn hóa của họ chính là nâng cao phẩm chất đời sống của họ. Trong Phật pháp gọi là cảnh giới lớn, chúng ta có thể từ cõi người nâng lên đến cõi trời, từ trời Dục giới nâng lên đến trời Sắc giới, trời Sắc giới nâng lên đến trời Vô Sắc giới, từ trong lục đạo nâng lên đến tứ thánh pháp giới, từ tứ thánh pháp giới nâng lên đến nhất chân pháp giới, hoàn toàn dựa vào giáo dục, thế xuất thế pháp không có ngoại lệ, chúng ta phải có nhận thức này.

A-lại-da là từ đâu mà có vậy? A-lại-da là tiếng Phạn, dịch sang tiếng Trung nghĩa là tàng thức. “Tàng” tức là chứa đựng, chứa thứ gì? Chứa các pháp, chúng ta hiện nay gọi là ấn tượng của các pháp. Thuật ngữ trong kinh Phật gọi là “các pháp lưu lại hạt giống”, người hiện nay gọi là ấn tượng. Chúng ta ngày nay từ sáng đến tối trong cuộc sống đời này, cảnh giới mà sáu căn tiếp xúc đều có ấn tượng, ấn tượng này vĩnh viễn không bị mất đi. Bạn nói: “Ấn tượng rất mờ nhạt, tôi không nhớ nổi.” Tuy là không nhớ nổi nhưng thầy đều đưa vào hồ sơ lưu trữ, a-lại-da thức giống như phòng lưu trữ hồ sơ, toàn bộ đều ở trong đó, tất cả thiện, tất cả ác, tất cả vô ký mà bạn đã tạo thầy đều trong đó, vĩnh viễn không bị quên mất. Trong kinh Phật nói, cho dù trải qua trăm kiếp, ngàn kiếp, khi nhân duyên

hội ngộ, nhân này chính là ấn tượng trong a-lại-da thức, là hạt giống được lưu trữ, gặp được duyên thì quả báo ấy liền hiện tiền. Hiện tượng cực kỳ vi tế, ý thức thứ sáu của bản thân chúng ta, thật ra dùng từ “tâm ý qua loa” để nói nó cũng không quá đáng, ý thức thứ sáu thì sơ ý qua loa. A-lại-da thì vô cùng vi tế, nghiệp do ý niệm vi tế tạo ra, thường thì ý thức thứ sáu vẫn không phát giác được, nhưng phòng lưu trữ hồ sơ đã có rồi, đã đưa vào lưu trữ, tốc độ lưu trữ vô cùng nhanh, là theo từng sát-na.

Thế nhưng những thứ này không có hình tướng, ấn tượng không phải sắc pháp. Nếu như hạt giống trong a-lại-da thức, chúng ta hiện nay gọi là ấn tượng, nếu ấn tượng là sắc pháp, nếu nó là vật chất thì Phật nói: Tạo tác của chúng ta từ vô lượng kiếp đến nay, dù lớn như hư không cũng không chứa nổi. Như vậy bạn mới hiểu được nghiệp mà chúng ta đã tạo ra nhiều đến cỡ nào! Chúng ta trên đường Bồ-đề trải qua ba đại a-tăng-kỳ kiếp, làm sao có thể không có ma, không có nạn, không có chướng ngại cho được? Từ xưa đến nay, chúng ta đã tạo ác nghiệp quá nhiều, ác nghiệp chướng ngại chúng ta, thiện nghiệp cũng chướng ngại chúng ta. Thiện nghiệp dẫn dắt chúng ta khởi tham ái, ác nghiệp dẫn dắt chúng ta khởi sân giận, tham sân si toàn là chướng ngại. Cho nên, Phật dạy chúng ta tu tịnh nghiệp, có mấy người tu tịnh nghiệp, có mấy người hiểu được tịnh nghiệp? Người tu tịnh nghiệp thì không có chướng ngại.

Thật ra mà nói, đến khi nào mới là tu tịnh nghiệp chân thật vậy? Thuần tịnh, không xen tạp, là pháp thân đại sĩ. Trong tịnh nếu còn xen tạp một chút phần bất tịnh thì là tứ thánh pháp giới, pháp giới lục đạo thì luôn là nhiễm nhiễm, tịnh ít. Phạm phu chúng ta, người tu hành chân thật rất tốt, phân lượng nhiễm nghiệp xen tạp bên trong tương đối ít, xen tạp khoảng 20 đến 30%, điều này đối với phạm phu tu hành trong lục đạo là hiện tượng rất bình thường, đã là tương đối khá rồi. Như trình độ của chúng ta hiện nay thì đại khái 95% trở lên là nhiễm nhiễm, tịnh nghiệp của chúng ta chỉ có 2 đến 3%, thậm chí là 1 đến 2%, chỉ như vậy mà thôi. Đạo lý này nhất định phải hiểu.

Những thứ này quả thật là hư vọng, tuy là hư vọng nhưng nếu bạn không biết nó là hư vọng thì bạn sẽ bị nó hại; thật sự biết nó là hư vọng thì bạn sẽ không bị hại, bạn đã giác ngộ rồi. Cho nên, then chốt ở đây vẫn là mê và ngộ, khi mê thì bạn vĩnh viễn bị vọng cảnh trói buộc, chi phối. Chúng tôi nêu một ví dụ rất hiện thực, thế giới trước mắt chúng ta đây là hư vọng, nhưng chúng ta không biết nó là hư vọng, chúng ta bị nó ảnh hưởng, khởi tâm động niệm, tất cả hành vi sinh hoạt đều bị hoàn cảnh ảnh hưởng. Đây là nguyên nhân gì? Không biết nó là hư

vọng. Nếu thật sự biết nó là hư vọng thì chắc chắn không bị hoàn cảnh quấy nhiễu, bạn ở trong hoàn cảnh vĩnh viễn giữ được tâm thanh tịnh của mình thì bạn được đại tự tại. Đây là sự thật, không phải giả.

Trong số tổ sư đại đức, cư sĩ các đời ở Trung Quốc có không ít người chứng được cảnh giới này. Đúng như trong kinh Lăng-nghiêm nói: “*Nếu chuyển được cảnh, tức đồng Như Lai.*” Họ không bị hoàn cảnh làm mê hoặc nên không bị hoàn cảnh chuyển, họ ở trong hoàn cảnh có thể làm chủ được, họ có thể chuyển cảnh giới. Người thiện gặp được họ thì người thiện sẽ càng thiện hơn, người ác gặp được họ thì người ác sẽ sửa mình hướng thiện. Họ chuyển hoàn cảnh, chuyển hoàn cảnh nhân sự và họ cũng có thể chuyển hoàn cảnh vật chất, hoàn cảnh vật chất có rất nhiều thiên tai, họ đến nơi đó thì thiên tai giảm thiểu. Chúng ta ngày nay nói gió bão, lũ lụt, hạn hán, động đất, họ đến nơi đó thì giảm thiểu ngay. Đây không phải thần thoại, mà là sự thật, lý trong đây rất sâu. Cho nên trong kinh Phật gọi là “mật”, nhà Phật không gọi bí mật mà gọi là thâm mật, lý này quá sâu! Dù lý sâu đến đâu, chỉ cần bạn dựa vào phương pháp này tuần tự từng bước mà tiến thì bạn nhất định có thể chứng đắc, khi chứng đắc thì gọi là hoát nhiên đại ngộ.

Kinh Kim Cang nói với chúng ta: “Phàm những gì có tướng đều là hư vọng”, “tất cả pháp hữu vi, như mộng huyễn bọt bóng”. Pháp hữu vi chính là 94 pháp đầu trong Bách Pháp, 6 pháp sau là pháp vô vi. Bất kể là tâm pháp, tâm sở pháp, sắc pháp, tâm bất tương ưng hành pháp đều là các pháp hợp lại mà sanh khởi.

“*Rốt cuộc không có chủ*”, “không có chủ” là không có chủ thể. Làm thế nào hợp lại mà sanh khởi? Duyên. Phật pháp vô cùng coi trọng duyên, Phật pháp nói “duyên sanh” chứ không nói “nhân sanh”, nói duyên sanh là rất có đạo lý. Nhà Phật nói tất cả hiện tượng của vạn pháp, nói duyên khởi, thế nhưng duyên khởi nhất định là tánh không. Tánh không chính là “rốt cuộc không có chủ”.

“*Không có ta và cái của ta*”, chân tướng của tất cả vạn pháp đều là như vậy, cho nên nói vạn pháp giai không. Hiện nay nhà khoa học cũng hiểu được đạo lý này, nhà khoa học dùng phương pháp gì để nhìn thấy chân tướng này vậy? Họ dùng phương pháp phân tích, họ phân tích cơ thể của một người, một vật thể, từ trong tế bào phân tích thành phân tử, phân tích tiếp phân tử thành nguyên tử, thành electron, thành hạt cơ bản, vậy mới hiểu được cái thân này là không. Hóa ra toàn bộ tất cả pháp đều do hạt cơ bản tổ hợp mà thành. Hiện tượng tổ hợp không như nhau, có tổ hợp thành khoáng vật, tổ hợp thành thực vật, tổ hợp thành động vật, đều do một thứ tổ hợp thành. Nhà khoa học hiện nay hiểu rõ đạo lý này,

chẳng qua là phương trình tổ hợp không giống nhau. Lời nói này trong kinh Kim Cang, kinh Kim Cang là Thích-ca Mâu-ni Phật nói, theo như cách nói của người nước ngoài thì Thích-ca Mâu-ni cũng có hơn 2.500 năm rồi, theo lịch sử Trung Quốc ghi chép thì hơn 3.000 năm, Thích-ca Mâu-ni Phật nói trong kinh Kim Cang rằng thế giới này là “nhất hợp tướng”. Các bạn thử nghĩ nhất hợp tướng nghĩa là gì? Một vật chất cơ bản, nhỏ như vi trần, lớn như thế giới, thế giới này ngày nay chúng ta gọi là tinh cầu, cùng một hạt cơ bản tổ hợp thành, tổ hợp thành nhất hợp tướng. Tổ hợp này khi duyên tụ thì nó hình thành, duyên tan thì nó tan rã, tụ tán vô thường, nó đâu có chủ tể! Nếu nó có chủ tể thì sẽ tụ hợp vĩnh viễn không tan. Tụ tán vô thường, biến hóa trong từng sát-na, chúng ta phải hiểu rõ những chân tướng sự thật này.

Vì sao vậy? Hiểu rõ thấu triệt rồi thì bạn đối với pháp thế xuất thế gian chắc chắn không có tâm tham luyến. Vì sao vậy? Nó là giả mà! Bạn tham luyến là mê hoặc, bạn muốn chấp trước, chiếm hữu là vọng tưởng. Vì sao vậy? Vì không thể đạt được. Thân của chính chúng ta cũng không thể chiếm hữu được, vì sự trao đổi chất của tế bào biến hóa theo từng sát-na, thế nên quả thật là không có ta. Người thế gian chấp trước thân này là ta, đây là mê hoặc đứng đầu, từ mê hoặc “ta” mà sinh ra tự tư tự lợi, tạo vô lượng vô biên tội nghiệp. Tạo những tội nghiệp này, thông thường nói là đọa lạc trong luân hồi. Đây không phải là đọa lạc, mà những nghiệp lực này của họ đem cảnh giới biến thành cảnh giới luân hồi, biến thành cảnh giới địa ngục. Cảnh giới địa ngục từ đâu mà có? Tự mình biến ra, không phải người khác tạo ra bắt bạn chịu, mà tự làm tự chịu. Thập pháp giới y chánh trang nghiêm không phải do Phật tạo ra, Phật trước giờ không làm việc này, ngài không làm những việc rồi hời này! Chúng ta giác ngộ rồi còn không làm chuyện rồi hời, Phật còn làm chuyện rồi hời sao? Phật làm chuyện rồi hời thì ngài không bằng chúng ta; tâm địa của ngài thanh tịnh, không nhiễm mảy trần. Nói cho bạn biết chân tướng sự thật là do trong tâm của chính bạn biến hiện ra, phần trước đã nói “hết thấy chúng sanh do tâm tưởng khác nhau nên tạo nghiệp cũng khác nhau”, từ tâm tưởng sanh, lời này trong kinh Đại thừa nói quá nhiều rồi, “tất cả pháp từ tâm tưởng sanh”.

Thế nên tôi cũng thường hay gặp một số đồng tu hỏi tôi: “Có quý hay không? Có rỗng hay không?” Tôi đều gật đầu nói: “Có!” Tại sao có vậy? Trong tâm bạn đang tưởng, nó từ tâm tưởng sanh ra, chỉ cần bạn tưởng thì nó từ tưởng hiện ra tướng. Vốn dĩ không có, tướng này là do bạn tưởng mà ra. Bạn hằng ngày nghĩ quý thì đương nhiên quý sẽ cả đồng thôi! Sau đó bạn mới hiểu được, trong

“tịnh nghiệp tam phước” nói với chúng ta tin sâu nhân quả, tin sâu nhân quả đó là gì? Niệm Phật là nhân, thành Phật là quả. Phật cũng là từ tâm tưởng sanh, ta hằng ngày nghĩ Phật thì Phật hiện tiền; tức là khi hạt cơ bản tổ hợp, nó sẽ theo tâm tưởng mà tổ hợp, nó tổ hợp thành thế giới của Phật. Hằng ngày nghĩ quý thì sẽ tổ hợp thành thế giới của quý, quý là gì? Quý là tham ái. Hằng ngày niệm niệm không quên tham ái thì cảnh giới biến hiện chính là pháp giới của quý. Niệm niệm sân giận, giận người khác, thế gian không có người nào tốt, đều là người khó ưa, đều là người đáng ghét thì họ biến ra pháp giới địa ngục. Mười pháp giới đều là hư huyền, không thật, cho nên Phật nói “mộng, huyền, bọt, bóng”. Sau khi hiểu rõ đạo lý này rồi, Phật mới khuyên chúng ta phải nghĩ thiện, đừng nghĩ ác; phải hành thiện, đừng tạo ác. Sau khi hiểu rõ triệt để mới thấy những lời Phật nói với chúng ta là lời chân thật, lời dạy chân thật, lời dạy bảo từ bi yêu thương đến cực điểm, chúng ta mới biết cảm ân.

“Ta” còn không có thì làm gì có “cái của ta”? Cái của ta chính là những thứ mà ta sở hữu. Căn nhà này là sở hữu của ta, tài sản là sở hữu của ta, địa vị là cái ta có, quyền lực là cái ta có. Là đồ giả! Những thứ mà ta sở hữu càng không có, “ta” còn không có, hưởng hồ “cái của ta”? Cho nên, nhà Phật nói thanh tịnh, bình đẳng là từ chỗ này mà ra. Nếu bạn không hiểu đạo lý này, không hiểu rõ chân tướng sự thật này thì tâm bạn làm sao mà thanh tịnh được? Bạn làm sao mà bình đẳng được? Lúc nào cũng cảm thấy mình cao hơn người khác, người khác không bằng ta, bạn không hiểu được đạo lý này. Khi biết được đạo lý này thì vạn pháp là bình đẳng, Phật với ngạ quỷ là bình đẳng, với súc sanh là bình đẳng, với địa ngục cũng là bình đẳng. Phật còn như vậy, chúng ta làm sao mà không bình đẳng cho được? Chúng ta trên thì bình đẳng với chư Phật, dưới thì bình đẳng với địa ngục. Bình đẳng, bất kể là thuận cảnh hay nghịch cảnh, thiện duyên hay ác duyên, chướng ngại đều không còn nữa. Bình đẳng là pháp giới Phật. Pháp giới Phật trong kinh Hoa Nghiêm, ngài Thanh Lương nói với chúng ta rằng “lý không chướng ngại, sự không chướng ngại, lý sự vô ngại, sự sự vô ngại”, đây mới đích thực là đại viên mãn, đại tự tại.

Bộ kinh Thập Thiện Nghiệp Đạo này rất rõ ràng, dễ hiểu, nhưng đoạn này rất sâu, đoạn này là nói lý. Nếu không hiểu rõ, không thấu triệt lý thì dạy bạn thập thiện này, bạn sẽ không chịu làm. Vì sao vậy? Khuyên bạn, bạn cũng biết thiện là tốt, bất thiện là không tốt nhưng vẫn luôn không làm thiện được; tham sân si mạn là phiền não, thường xuyên lừa gạt người khác, chẳng phải là việc tốt mà hằng ngày vẫn làm. Nguyên nhân gì vậy? Chưa thấu triệt đạo lý này. Thật sự thấu

triệt rồi thì chắc chắn không làm việc ác nữa. Người khác lừa chúng ta nhưng chúng ta không lừa họ, người khác phỉ báng, sỉ nhục chúng ta, hãm hại chúng ta, chúng ta bị họ hãm hại nhưng dứt khoát không có ý nghĩ báo thù, chúng ta vẫn thành tâm thành ý, một mực dùng thiện tâm đối đãi với họ, đây là bạn thật sự giác ngộ. Vì sao không trả thù người ác vậy? Trong kinh Phật nói, đây là “kẻ đáng thương xót”, họ rất đáng thương, họ hồ đồ, họ không biết chân tướng sự thật, bạn không được trách cứ họ. Đúng như trong kinh Vô Lượng Thọ đã nói, do hoàn cảnh của họ không tốt, không gặp được người tốt, “*đời trước không tốt, không biết đạo đức, không có người dạy*”, tức là vô tri, không có người dạy bảo; “*không thể trách họ*”, không nên trách móc họ. Hành vi của họ đối với ta xấu xa đến đâu cũng là đúng thôi, phải vậy rồi. Chúng ta hiểu họ, nhưng họ không hiểu chúng ta, chúng ta phải tha thứ cho họ, dứt khoát không có một ý niệm báo thù, vẫn cứ thành tâm thành ý đối đãi với người khác. Cho dù mạng sống bị họ hại chết đi nữa, hại chết thì rất tốt, hại chết rồi thì chúng ta ngay đó sanh thiên, chúng ta sanh thiên sớm hơn một chút. Cảm ơn họ còn không kịp, sao bạn lại có thể trách họ được? Do bạn không hiểu đạo lý này nên bạn mới có tâm oán hận, bạn hiểu rõ đạo lý này thì oán hận không còn nữa. Họ hại ta chết là để ta sanh thiên sớm một ngày, đổi hoàn cảnh tốt. Chỉ có người đích thực hiểu rõ thấu triệt, họ mới biết được, không hiểu rõ thì không được, chúng ta sẽ luôn đọa lạc trong đây.

Cho nên, ba câu “*chỉ là các pháp hư vọng hợp lại mà sanh khởi, rốt cuộc không có chủ*”, đây là nói a-lại-da. “*Không có ta, không có cái của ta*”, chữ “không” này nối liền lại là “không có ta và cái của ta”. Đây là hiện tượng sự thật, không chỉ là lục đạo, mà là chân tướng của y chánh trang nghiêm trong thập pháp giới, Phật chỉ một câu là nói rõ tất cả. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.